

_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
____-umumiy o'rta ta'lim maktabi
tarix fani o'qituvchisi

_____ning
20__-20__-o'quv yili uchun
“YOSH TARIXCHI” NOMLI

TO'GARAK
HUJJATLARI

To'g'arak a'zolari haqida ma'lumot

<i>№</i>	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
<i>1.</i>							
<i>2.</i>							
<i>3.</i>							
<i>4.</i>							
<i>5.</i>							
<i>6.</i>							
<i>7.</i>							
<i>8.</i>							
<i>9.</i>							
<i>10.</i>							
<i>11.</i>							
<i>12.</i>							
<i>13.</i>							
<i>14.</i>							

15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

*Oʻtkazilgan xona*_____

“_____” To‘g‘arak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari

To'garak rahbari _____

[illegible]

“_____” To‘g‘arak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari

*To'garak rahbari*_____

[illegible]

MMIBDO‘ _____

**20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan tarix fanidan “Yosh tarixchi”
to‘garagining
ISH REJASI**

№	To‘garak mavzusi	To‘garak o‘tiladigan sana	Soat	Izoh
1	Qadimgi sivilizatsiyaning boshlanishi			
2	Eng qadimgi tarixni davrlashtirish			
3	O‘zbekiston hududida eng qadimgi odamlar hayotining izlari			
4	Urug‘chilik jamoasi			
5	Qadimgi odamlarning turmush tarsi			
6	O‘zbekiston hududida eng qadimgi davlat- chilikning rivojlanishi			
7	Tarixda yil hisobi			
8	Muzeylar			
9	Qadimiy diniy e`tiqodlar			
10	“Avesto”-ajdodlarimizning ilk yozma tarixiy manbasi.(Avesto muzeyiga sayohat)			
11	Qadimgi shaharlarning paydo bo‘lishi			
12	Savdo yo‘llari			
13	Dengiz yo‘llarining kashf etilishi			
14	Ishlab chiqarish texnikasining paydo bo‘lishi			
15	Yurtimiz allomalari. Al-Xorazmiy			
16	Ahmad al Farg‘oniy,Abu Rayxon Beruniy			
17	Ibn Sino.”Tib qonunlari”			
18	Amir Temur markazlashgan davlat asoschisi			
19	Mirzo Ulug‘bek va uning akademiyasi			
20	Jaloliddin Manguberdi – jasorati			
21	Buyuk daholar kashfiyotlari			
22	Turkiston ma`rifatparvarlari			
23	Ozbekistonning eng qadimiy tarixiy shaharlari			
24	Xorazm vohasi: geografik ma`lumotlar			
25	Xorazmning jahon sivilizatsiyasiga qo‘shgan hissasi			
26	Yangi Urganch shahriga asos solgan xon			
27	Xalqimizning oltin merosiga aylangan tarixiy va madaniy obidalar			
28	Birlashgan Millatlar Tashkiloti			
29	O‘zbekiston mustaqilligining qo‘lga kiritilishi			
30	O‘zbekiston va jahon			
31	O‘zbekiston iqtisodiyotidagi yutuqlar			
32	Ma`naviy va ma`rifiy yuksalish			
33	Dunyo xavfsizligiga tahdid			
34	Sayohat darsi. (shahrimizni diqqatga sazovor joylariga sayohat qilish)			

Sana: “ ” 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Qadimgi sivilizatsiyaning boshlanishi

To‘garakning maqsadi: O‘quvchilarning tarix faniga qiziqishini yanada kuchaytirish, ilk sivilizatsiyaning boshlanishi haqida ma’lumot berish.

Sivilizatsiya deyilganda biror xalqning taraqqiyotda erishgan yutuqlari darajasi tushuniladi. Shuning uchun ham «sivilizatsiya» so‘zi o‘Tnida ko‘pineha «taraqqiyot» so‘zi ham qollaniladi. Binobarin, bu ikki so‘z bir xil ma‘noni anglatadi. Mehnat qurollarining takomillashuvi va ishlab chiqarish texnikasining ixtiro qilinishi, shaharsozlik, yozuvning paydo bolishi, ilm-fan, adabiyot, san‘atning taraqqiyoti va boshqalar sivilizatsiya yoki madaniyat taraqqiyotining belgilaridir. Osiyo va Afrika ilk sivilizatsiya markazlari bo‘lgan edi.

Krit - Yevropaning dastlabki madaniyat o‘chog‘i. Bugungi Gretsiya davlatiga qarashli Krit orolida miloddan avvalgi 3-2- ming yilliklarda yashagan kritliklar Yevropada ilk madaniyat o‘ehog‘ini yaratganligi bilan tarixda munosib iz qoldirganlar. Xo‘sh, bu madaniyat o‘chog‘i nimalarda o‘z aksini topgan?

Kritda arxeolog olimlar miloddan avvalgi 3-2- ming yilliklargaoid shaharlarqoldig‘ini topganlar. Shaharda bunyod etilgan saroyning devorlari suvalgan. Suvoq namligidayoq unga o‘yib rasmlar solingan. Saroyning quyi qavatidako‘plab ustaxonalar, qurolxonalar, qimmatbaho buyumlar va oziq-ovqat mahsulotlari saqlanadigan omborlar joylashgan. Kritliklar hunarmandchilikda katta yutuqlarga erishganlar.

Kritliklaro‘z yozuvlarini ham yaratganlar. Ayniqsa, ular yaratgan bosh-adog‘i yo‘q labirintlar hamon odamlarni hayratga solib kelmoqda. Ular uzunligi 150 - 200 metr, eni esa 70-150 metr kenglikdagi nihoyatda go‘zal yer osti zallari ham qurganlar

Mikena madaniyati. Bugungi Gretsiya- ning janubida Peloponnes yarimoroli bor. Miloddan avvalgi 2-ming yillikda bu yerda Mikena shahri qurilgan. Bu shahar-davlat madaniyati kritliklar madaniyati ta’sirida taraqqiy etgan. Arxeologik qazishlar Mike- nada hunarmandehilik va savdning yaxshi rivojlanganligini ko‘rsatgan.

Bronzadan yasalgan turli qurollar, oltindan ishlangan zeb-ziynatlar, sopoldan tayyorlangan idishlar qoldirlari yaxshi saqlangan. Mikenaliklar bunyod etgan qal’alar va tosh uylar juda mustahkam bolgan.

Shaharning yuqori qismidapodsho saroyi va badavlat tabaqalarning uylari joylashgan. Saroy yaqinida maqbara ham bo‘lgan. Shahar atrofida savdogarlar, hunarmand va dehqonlarning uylari zieh holatda joylashgan. Mikenaliklar Krit yozuvini o‘zlaiiga moslashtirib olganlar.

Mikenaliklar kemasi mehnat qurollar madaniyati. Markaziy

Mayyalarining bronza

Mayya

yarimorolida, qalin ehakalakzorlar orasida mayyalar yashardi. Milodning birinchi ming yilligida mayyalarda shahar-davlatlar vujudga keldi. Har bir shahar-davlatda «Ulug‘ inson» hukmdorlik qilgan.

Hokimiyat nasldan naslga meros boiib o‘tgan. Zodagonlar shahar markazidagi tosh qasrlarda, .Mayya piramidasi. To‘rt tarafdagi zinalar soni yil kunlari sonlari - 365 ga teng bo‘lgan .Dehqonlar va hunarmandlar esa shahar atrofidagi tomi qamishdan yasalgan kulbalarda yashaganlar.

Inklar madaniyatLAmerikadahozirgiPerudavlatihududidayashovchi inklar ham o‘z davlatlarini tashkil etganlar. Davlatni oliy hukmdor - Oliy Inka boshqargan. Oliy Inkaning yaqin qarindoshi bo‘lgan erkaklar o‘zlarini «Quyosh o‘g‘illari» deb atashardi.Bunga inklarning quyoshni bosh xudo deb hisoblashlari sabab bo‘lgan. «Quyosh o‘g‘illari» davlatda yuqori lavozimlarni egallaganlar.

Inklar yozuvi - kipu.

Aholi jamoa bo‘lib yashar, har bir jamoa dehqon oilalaridan iborat edi.

Maktab MMIBDO‘ _____ Sana _____ 20__yil

Sana: “ ” 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Eng qadimgi tarixni davrlashtirish

To‘garakning maqsadi: O‘quvchilarni tarix faniga bo‘lgan qiziqishini rivojlantirish, eng qadimdi tarixni davrlashtirishni o‘rgatish.

Eng qadimgi odamlar dastlabki mehnat qurollarini toshdan yasagani tufayli arxeo- loglar insoniyat tarixining boshlanishini «*tosh davri*» deb atashadi. Tosh davri ancha uzoq davom etgan, shuning uchun ham uni quyidagi bos- qichlarga ajratishadi, jumladan:

- qadimgi tosh davri - *paleolit* (yunoncha «pa- leos» - «*qadimgi*» va «*litos*» - «*tosh*» so‘zlaridan);
- o‘rta tosh davri - *mezolit* («*mezos*» - «*oVfa*»);
- yangi tosh davri - *neolit* («*neos*» - «*yangi*»);
- mis-tosh davri - *eneolit* (lotincha «*eneus*» - «*mis*» va yunoncha «*litos*» - «*tosh*» so‘zlaridan).

Ibtidoiy jamoa tuzumi - insoniyat tarixi- ning boshlang‘ich davri bo‘lib, bu paytda barcha mehnat qurollari umumiy bolgan va hamma birgalikda mehnat qilgan.

Ibtidoiy to‘da bu - turmush va mehnat umumiy- ligi negizida birlashgan eng qadimgi odamlar ja- moasi.

*Urug‘*bu - birgalikdayashagan va mehnat qilgan, umumiy mehnat qurollari va qurol-yarog‘- larga ega bo‘lgan qarindoshlar jamoasi

Eslab qoling!

Bundan 5-4 ming yillar avval O‘rta Osiyo- ning qadimgi aholisi bilan Qadimgi Sharq elatlari o‘rtasida keng madaniy aloqalar boshlangan,

To‘lib oqayotgan

Yovvoyi otlarni

Toshdan yasalgan mehnat qurollari

Amudaryo ovlash manzarasi

Mustahkamlash uchun o‘quvchilar doskada jadval to‘ldiradilar.

Nº	Qadimgi odamlar	Yashagan yillari
1		
2		
3		
4		
5		
6		

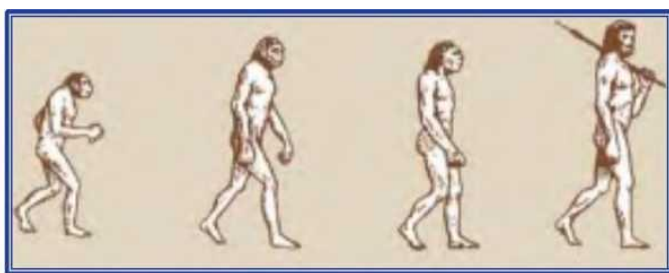
Maktab MMIBDO‘ _____ Sana _____ 20__yil

Mavzu: O‘zbekiston hududida eng qadimgi odamlar hayotining izlari

To‘garakning maqsadi: O‘quvchilarni tarix faniga bo‘lgan qiziqishini inobatga olib, darslikdan tashqari ma‘lumot berish.

Yer yuzidagi dastlabki odamlar qaddi-qomatini tik tutib yuradigan, mehnat qurollarini yasash va ularni ishlatishni biladigan odamlar bo‘lib, ana shu xususiyatlari insonlarga hayvonot dunyosidan farqlanib turishga imkon bergan. O‘ta sodda tosh mehnat qurollari yasashni biladigan eng qadimgi odam suyaklari qoldiqlarini olimlar turli mintaqalarda topib o‘rganganlar, jumladan, Janubiy Afrikadan - *avstralopitek*, Sharqiy Afrikadagi Zinj vodiysidan - *zinjanthrop*, Yava orolidan (Indoneziya) - *pitekanthrop*, Xitoy hududidan - *sinantrop*, shuningdek, Germaniyadan - *neandertal* va Fransiyadagi Kromanyon g‘oridan - hozirgi qiyofadagi odam - *kromanyon* suyaklari topilgan.

Yer yuzida iqlim iliq bo‘lgan davrlarda odamlar manzilgohlari kichik daryolar yoki buloqlar yaqinidagi tepaliklarda joylashgan. Ilk paleolitning oxirlariga kelib *Buyuk muzlik davri* boshlandi. Ibtidoiy odamlar o‘ta qattiq sinovga duch keldi. Bu hoi odamlarni yangicha turmush sharoitiga moslashishga undadi. Bunday paytda kuchlilargina yashab qolgan

A. Boysun
yilda g‘ori o‘rta paleolit

Pitekanthrop

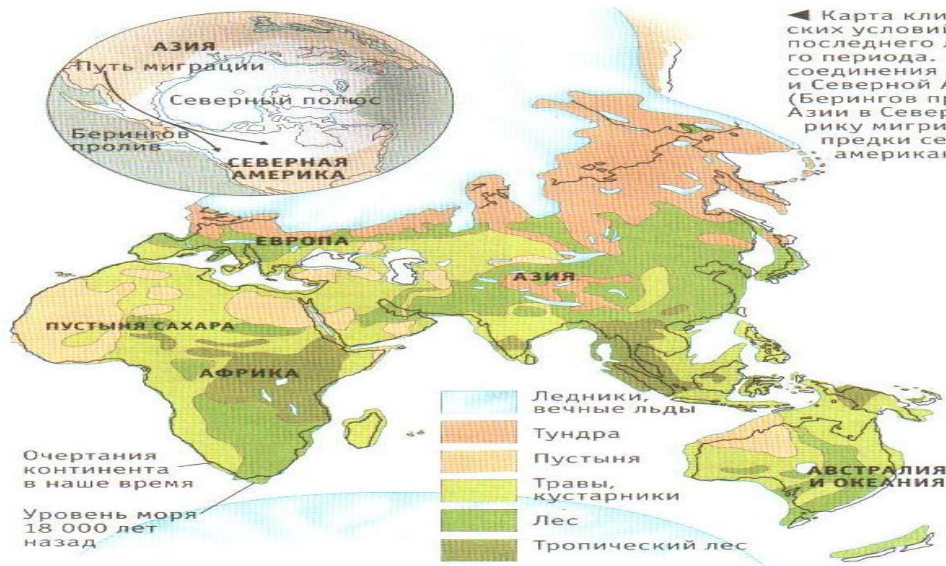
Sinantrop

Neandertal

Kromanyon

Okladnikov tomonidan 1938-toglaridan topilgan *Teshiktosh* davri madaniyatining jahonga mashhur yodgorligi hisoblanadi. Teshiktosh g‘oridan uch mingga yaqin tosh qurollari va ularning parchalari, tog‘ echkisi, kiyik, yovvoyi ot, qoplon, quyon, mayda kemiruvchilar, shuningdek, qushlarning suyaklari topilgan.

Teshiktosh g‘orida topib tekshirilgan, tosh asriga mansub 8-9 yashar neandertal bolaning suyak qoldiqlari eng mashhur topilmadir. Arxeologlar bunday neandertal odamning suyak qoldiqlariga kamdan-kam hollarda duch keladilar.

Mavzu: Urug‘chilik jamoasi

To‘garakning maqsadi: O‘quvchilarga urug‘chilik jamoasi mavzusini misollar bilan tushuntirish. Videofilmlar ko‘rsatish orqali bilimni mustahkamlash.

So‘nggi paleolit davri odami manzilgohlari Samar- qand shahri hududidan, Toshkent viloyati Ohangaron daryosi vodiysidagi Ko‘lbuloq manzilgohining yuqori madaniy qatlamlaridan, shuningdek, Farg‘ona vodi- sidan topilgan.

So‘nggi paleolit davrida odamlar ancha takomil- lashgan kesuvchi, arralovchi va parmalovchi mehnat qurollari yasaydigan bolishgan. Inson endilikda taqin- choqlar - munchoqlar, tumorlar va uzuklar ham yasay boshladi.

Shunday qilib, so‘nggi paleolitda insoniyat o‘z rivojida yana bir pog‘onaga yuksaldi. Odamlar qarindoshlardan tarkib topgan ixcham guruhlariga - *urug‘ jamoalariga* birlashdilar.

Urug‘ a‘zolari bitta manzilgohda yashagan. Bir joy- da yashab turgan bir qancha uruglar qabilani tashkil etgan.

Turar joylar qurilishi so‘nggi paleolit davri odamlarining muhim ixtiroi boldi. Kiyim-kechak tayyor- lashda hayvonlar terisidan foydalanishgan. Inson bu davrda sun‘iy tarzda (yog‘ochni bir- biriga ishqalash, chaqmoqtoshni bir-biriga urish orqali) *olov hosil qilishni* ham o‘rganib oldi.

Mezolit davri (o‘rta tosh davri) **mi- Mezolit davri loddan avvalgi 12-7-mingyil-** liklarni o‘z ichiga oladi. Mezolit davri boshlanishi bilan Muzlik davri poyoniga yetdi,

Mezolit davrida inson o‘q-yoy yasashni o‘rganib oldi. O‘q-yoy kashf etilishi bilan odam ixtiyorida chop- qir hayvonlar va qushlarni ovlash imkoniyati vujudga keldi.

Mezolit davri oxirida inson hayvonlarni qo‘lga o‘rgata boshladi. Ovchilar itni qo‘lga o‘rgatdilar. Itlar bilan birga ov qilinganda o‘lja oldingisiga qaragan- da mo‘l-ko‘l boldi. Tiriklayin tutib olingan hayvonlar (qo‘zichoqlar, uloqchalar, to‘ng‘izchalar)ni endi odamlar oldirmasdan, yegulik zaxirasi sifatida saqlab qo‘yadigan bo‘ldilar

veb-saytimiz: Zokirjon.com
Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

Tarix fanidan 34 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 15 ming so'm

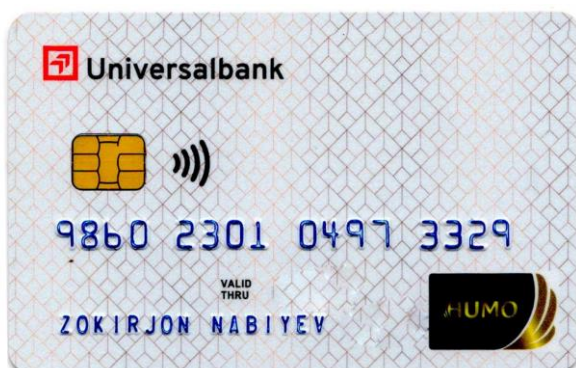
Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

Telegram: nza4567 UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalariga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**